

Bevarandeplan för Natura 2000-området Maltesholm SE0420202

Maltesholm. Foto: Alex Regné

Grunduppgifter om Natura 2000-området

Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad
Läge:	3,5 km söder om Tollarp
Markägare:	Staten genom Naturvårdsverket
Areal:	29,3 hektar
Skyddsform:	Maltesholm (Naturreservat), 2003–10
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 1997–01 SCI fastställt av EU-kommissionen 2004–12 SAC fastställt av Regeringen 2011–03 Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne 2018-12-20 respektive 2018-12-21.
Reviderad:	2018–11

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio de Janeiro 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen. Om ett Natura 2000-område också ingår i ett annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, finns det gällande föreskrifter för området, dessa finns att läsa i beslutet till naturreservatet samt i skötselplanen. Bevarandeplanen för Natura 2000-området hänvisar i mycket till skötselplanen och utgör därför en enklare form av bevarandeplan. Bäst läses de tre dokumenten tillsammans.

Vad är en Natura 2000-art eller en typisk art?

Bevarandeplanen redovisar flera kategorier av arter. *Natura 2000-arter* är utpekade skyddade arter som listas i art- och habitatdirektivets bilaga 2 eller i fågeldirektivets bilaga 1. Bevarandeplanen ska ha med bevarandemål för dessa arter. Tillstånd krävs alltid för åtgärder som riskerar att påverka dessa arter negativt. *Typiska arter* är indikatorarter vars förekomst

indikerar gynnsamt tillstånd för en utpekad naturtyp. *Karaktäristiska arter* ska stödja tolkningen av en viss naturtyp. Arter kan vara både typiska och karaktäristiska. *Prioriterade arter* och naturtyper är de arter/naturtyper som är utpekats som mest hotade enligt art- och habitatdirektivet och vars utbredning huvudsakligen ligger inom EU:s territorium, de är markerade med en asterisk. Dessa prioriteringar ska skiljas från de prioriteringar av arter och naturtyper som görs i bevarandeplanen när åtgärder prioriteras för att arten eller naturtypen ska få gynnsam bevarandestatus. Rödlistade arter är en sammanställning av arters status när det gäller risk att dö ut inom ett lands gränser. En nationell *rödlista* publiceras vart femte år av ArtDatabanken och finns för denna bevarandeplan förtecknad i boken *Rödlistade arter i Sverige 2015*. *Fridlysta arter* är förtecknade i Artskyddsförordningen. Det är förbjudet att plocka, fånga, döda, eller på annat sätt samla in eller skada vissa växter och djur. *Ågp-arter* är hotade arter med ett särskilt åtgärdsprogram för att förbättra artens överlevnadsmöjligheter.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets webbplats: www.naturvardsverket.se

Mer information om naturreservat

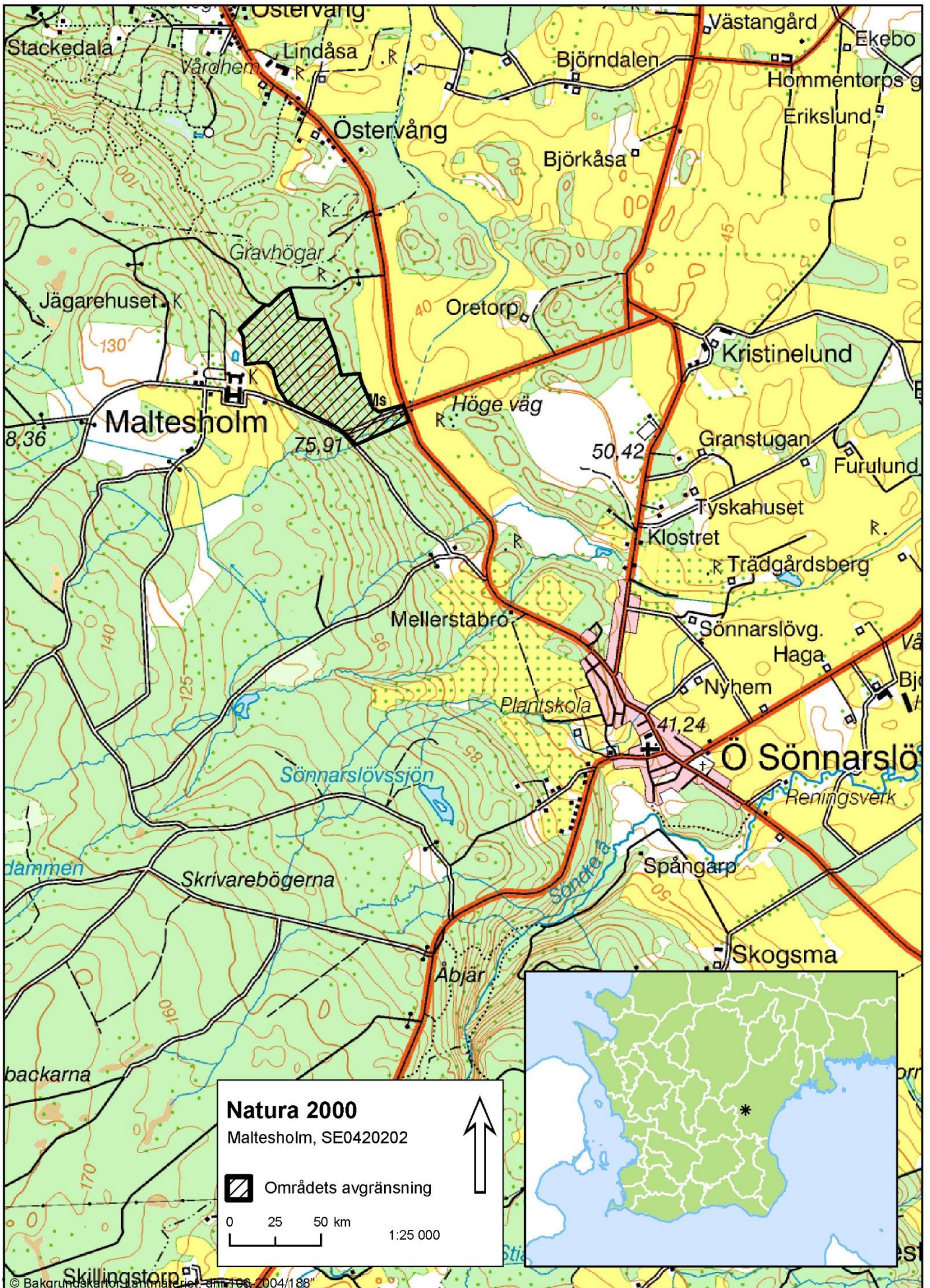
Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/bildanaturreservat eller telefon 010-224 10 00

Karttjänsten Skyddad natur webbplats: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se>

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	7
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden	7
Bevarandemål.....	8
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	8
Naturtyper	8
Natura 2000 – arter.....	9
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	10
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	11
Skydd och reglering.....	12
Prioriterade bevarandeåtgärder	12
Restaureringsåtgärder	12
Löpande skötsel	12
Uppföljning	12
REFERENSER.....	13
BILAGOR	13
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	14
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	15
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	16
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	17

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Natura 2000-området Maltesholm ligger mellan Linderödsåsens urbergshorst och Kristianstadslättens kriterområde. Områdets jordarter består till största delen av sandiga moräner med mycket hög kalkhalt. Kalken präglar grundvattnet vilket påverkar områdets flora. Många näringskrävande örter och ormbunkar trivs på den kalkrika marken. Genom området rinner flera mindre bäckar och några mindre källflöden springer också fram ur sluttningen. Fläckvis är de brantare partierna översilade och här och var finns kärr utbildade.

Natura 2000-området Maltesholm utgörs huvudsakligen av bokskog med en del fuktigare partier. Floran och faunan är i området mycket rik och det förekommer rikligt med arter som tyder på lång kontinuitet som trädbärande mark. De äldsta delarna av Natura 2000-området tros ha varit skogklädda sedan början av 1600-talet och de äldsta bokarna är uppemot 250 år gamla. Den långa skogliga kontinuiteten och förekomsten av gamla träd har gett upphov till områdets stora mångfald av bland annat lavar, skalbaggar och fåglar. Förutom mycket höga floravärden har inventeringar av insektsfaunan visat på över 1200 arter olika skalbaggar i området varav ett av kärnområdena finns inom Natura 2000-området. Bland annat har den starkt hotade arten röd ögonknäppare observerats i området. I Maltesholm finns också en mycket stor viltstam med dovhjort.

I Natura 2000-området fanns tidigare två mycket grova bokar bredvid varandra, kända som Adam och Eva, och ansedda som Sveriges största bokar. Eva blåste ner redan 1912, medan Adam stod kvar till 1967 då han uppnått en ålder på ca 325 år. Vid en mätning 1915 var Adam 44 meter hög, hade en diameter på 169 cm och en omkrets på 5,7 meter i brösthöjd. Än idag står en högstubbe kvar efter den väldiga boken. I norra och södra delen av Maltesholm fanns under stora delar av 1900-talet barrträdsplanteringar, men dessa är idag avverkade.

I övrigt gällande områdesbeskrivning hänvisas till skötselplanen för Maltesholms naturreservat.

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Maltesholms naturtyper med arealer och Natura 2000-arter inom området. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)		2,1	2,1
Bokskog av <i>Asperulo-Fagentum</i> -typ (9130)	25,7		25,7
Total areal naturtyper			27,8
Total områdesareal			29,3
Natura 2000-arter	Bevarandestatus		
◆ Barbastell <i>Barbastella barbastellus</i> (1308)	Icke fullgod		
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
◆ ny art som inte är beslutad av Regeringen			

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

De prioriterade bevarandevärdena är den kalkrika bokskogen med lång kontinuitet som hyser en rik flora och fauna.

Motivering:

Kombinationen av lång skoglig kontinuitet och kalkrik jord har skapat förutsättningar för en mycket rik flora och fauna i Maltesholm. Den stora mängden gamla träd och död ved är gynnsam för flertalet vedlevande insekter och fåglar. Den starkt hotade skalbaggsarten röd ögonknäppare har en av sina få skånska lokaler i Maltesholm.

Bevarandemål

Arealen lövsumpskog (9080) ska vara minst 2,1 hektar. Arealen näringsrik bokskog (9130) ska vara minst 25,7 hektar.

De skogliga miljöerna i Maltesholm ska påverkas av småskaliga naturliga processer, som t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning. Naturlig hydrologi och naturliga grundvattennivåer som skapar markfuktighet ska påverka dynamik och struktur. Lövsumpskog (9080) är en naturtyp som är särskilt känslig för förändringar i grundvattnets nivå, temperatur och kemiska egenskaper. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: alm, ask, bok, ek, lind och lönn. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd, liggande död ved och stubbar, stående döda eller döende träd, död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar, träd med socklar (i lövsumpskog), träd med hackspettsbohål och gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Fuktig mark, t.ex. vid surdråg och källor, ska finnas i området. Det ska finnas vindskyddade miljöer med hög och jämn luftfuktighet. Det ska finnas blommande örter, buskar och träd. Gran, buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de gamla och värdefulla träden i området.

De för naturtyperna förekommande typiska arterna i området ska finnas i livskraftiga populationer.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

I Maltesholms centrala delar, kring fuktstråk, finns fyra partier med lövsumpskog (9080). I södra delen av området finns ytterligare ett parti med naturtypen. Trädskiktet domineras av ask förutom en mindre fuktsänka som domineras av klibbal. Större delen av askbeståndet i Maltesholm har dock dött till följd av askskottssjukan under senare år. I naturtypen domineras fältskiktet av stora bestånd av strutbräken, medan alkärrets fältskikt domineras av majbräken. I naturtypen växer även bl.a. bäckbräsma, kärrfibbla, älgört och ramslök.

Som en följd av askskottssjukans spridning har trädbeståndet i Maltesholms lövsumpskogar genomgått en stor förändring under senare år. Majoriteten av områdets askar har dött vilket har lett till en kraftig ökning av död ved, men naturtypen har även förlorat sin basart och kommer sannolikt att övergå till en annan naturtyp eller ickenaturtyp i framtiden. Betestrycket från klövvilt är mycket högt i Maltesholm och det sker i princip ingen trädföryngring. Troligen är det större bokexemplar som kommer att sprida ut sina kronor i de luckor som lämnas efter askarna.

Några enstaka grova askar finns kvar i öster och några yngre individer i norra delen av området.

Det återstående trädbeståndet i lövsumpskogen är enskiktat och har en ålder på 55 till 80 år. Naturtypen är svagt till måttligt påverkad av sentida skogsbruk. Lövsumpskogspartierna i centrala delen av Maltesholm är även svagt till måttligt påverkade av dikningsföretag. Grova och gamla träd förekommer endast i enstaka exemplar. Idag har samtliga partier med lövsumpskog i området ett mycket rikligt inslag av död ved. Det sker nästintill ingen föryngring av varken ask eller andra lövträd.

Naturtypen bedöms i området ha icke fullgod bevarandestatus på grund av att nästintill hela askbeståndet har dött samt för att det inte sker någon trädföryngring.

Bokskog av Asperulo-Fagentum-typ (9130)

Den näringsrika bokskogen (9130) utgör ett dominerande inslag i Natura 2000-området. Trädsnittet domineras av bok men här finns även alm, ask, hästkastanj, lönn och lind. I områdets sydöstra del finns ett bestånd med äldre ekar. Bokskogen är tvåskiktad och träden har en ålder på 130 till 180 år. Naturtypen är tydligt påverkad av sentida skogsbruk och svagt till måttligt påverkad av äldre skogsbruk. Det finns dock en riklig mängd död ved och både gamla och grova träd förekommer allmänt till rikligt. I bokskogen finns torrakor, hålträd med mulm, vidkroniga och spärrgreniga träd och ädellövträd med grova döda delar. Andelen död ved i den näringsrika bokskogen har ökat under de senaste åren till följd av askskottssjukan. Naturtypen påverkas av vildsvinsböck och dovhjortars betande och det sker nästintill ingen föryngring av träd.

Floran i den näringsrika bokskogen är mycket rik och man kan finna bland annat gulplister, hålnunneört, kal knipprot, lungört, lundslok, mellanhäxört, myska, månviol, nästrot, ramlök, skogsbingel, skogsnycklar, skogveronika, sydlundarv och trolldruva. På grund av det intensiva betetrycket från klövvilt har dock floran utarmats under senare år och delar av marken är idag till största delen bar. I bokskogen finner man även flertalet rödlistade lavar, t.ex. bokkantlav, bokvårtlav, stiftklotterlav och rosa lundlav. På de äldre ekarna i sydöstra delen av området finns dessutom arter som skuggorangelav och gammelekslav.

Naturtypen bedöms i området ha fullgod bevarandestatus.

Natura 2000 – arter

Barbastell (1308)

Barbastellen är en fladdermus som vanligtvis påträffas i gamla kulturlandskap i form av byar med flera tätt närliggande gårdar och ladugårdar, men i Skåne är arten mer knuten till gamla bokbestånd för födosök, yngelkolonier och dygnsvila. Den kan också finnas i kolonimiljöer som karaktäriseras av naturbetesmarker och ängar, ofta med god tillgång på grova lövträd. En viktig jaktbiotop utgörs av trädgårdar av äldre typ som inte är allt för intensivt skötta, och öppna kärr och översilningsmarker är också vanliga biotoper för arten. I Skåne utgörs jaktbiotoperna främst

av äldre lövskog och brynmiljöer. Framförallt så föredrar den banvallar, skogsvägar eller fägator med dubbla bryn. På hösten, när ungarna är utflugna, kan arten ses jaga utmed kusten.

Artens jagar ofta nära kolonierna, men kan ibland flyga långa sträckor för jakt i skogar eller naturbetesmarker. Flera undersökningar visar att arten regelbundet kan flyga minst 4 km ut i omgivningarna vid jakt. Arten är speciellt inriktad på att äta fjärilar, inte minst småfjärilar, men tar även andra smådjursgrupper, så som t.ex. tvåvingar och spindlar.

Under hela 2000-talet har arten varit rödlistad som EN (Starkt hotad), men är på rödlistan från 2015 omklassad till den mindre allvarliga hotkategorin VU (Sårbar). Artens utbredning i Europa minskar dock fortfarande. Den svenska populationen uppskattas till 2000–3000 vuxna djur. Arten har expanderat i Skåne sedan slutet av 1990-talet. Den finns nu i lövskogsmiljöer över stora delar av länet men i dagsläget finns ingen tillförlitlig populationsuppskattning.

Barbastell har påträffats i anslutning till Natura 2000-området vid en inventering 2008. Endast enstaka individer har noterats, men på grund av den goda tillgången till dagtillhåll i form av grova lövträd är det möjligt att en yngelkoloni finns i området. På grund av det låga antalet observationer bedöms arten dock ha icke fullgod bevarandestatus i området.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000-områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller skogsbruksåtgärder ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Observera att dessa hot ej är föreskrifter som t.ex. för naturreservat utan är tänkt att användas som ett verktyg vid tillståndsprövning samt för att påvisa vad som påverkar Natura 2000-området. OBS hoten är oftast reglerade i föreskrifterna för beslutet om naturreservat.

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Avverkning av skog inom området eller i omkringliggande områden.
- Brist på förnygring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i skogen.
- Produktionsinriktat skogsbruk i, och ofta även i anslutning till ett objekt. Skogsbruket leder till att värdefulla element och strukturer försvinner, samt även leda till uttorkning genom ändrade markförhållanden och hydrologi. Det innebär i sin tur att många arter knutna till naturtypen, har svårt att överleva. Slutavverkningar innebär också en fragmentering av naturtypen.

- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Igenväxning som minskar hålträdens livslängd och hindrar rekrytering av nya hålträd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Nedfall av luftföroreningar. Luftföroreningar kan bl.a. skada områdets lavflora.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Spridning av invasiva arter.
- Ett allt för intensivt betestryck från områdets klövviltstam som kraftigt försvårar förnyring av träd och leder till utarmning av områdets rika markflora.
- Barbastell hotas av avverkning av lövskog inom området eller i omkringliggande områden. Avverkning av skog utanför området kan öka risken för isolering och populationsbegränsningar för arten. Öppna betesmarker är en viktig jaktbiotop för barbastell vilket innebär att igenväxning av öppna marker utanför Natura 2000-området påverkar arten negativt.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27–29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art- och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan att undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådas med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Det är också kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne som avgör om en åtgärd bedöms påverka eller inte påverka en fornlämning. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken.

Skydd och reglering

Hela Natura 2000-området Maltesholm omfattas av naturreservatet med samma namn. Reservatet bildades 2003. Enligt reservatsföreskrifterna är det i området bl.a. förbjudet att anlägga byggnader, bedriva täktverksamhet, avverka träd eller buskar, plantera träd, buskar eller andra växter samt att använda kemiska bekämpningsmedel. Maltesholm ingår även i områden som är utpekade som riksintressen för naturvård och kulturmiljövård. Länsstyrelsen anser att de nödvändiga bevarandeåtgärderna är reglerade.

Prioriterade bevarandeåtgärder

Områdets naturvärden anses i första hand gynnas genom att området tillåts att utveckla sig självt. Mindre naturvårdsinriktade ingrepp såsom friställande av speciellt värdefulla träd anses dock vara gynnsamt. Det är viktigt att döda och döende träd lämnas kvar till nytta för områdets vedlevande insekter.

Restaureringsåtgärder

- Veteranisering, skapande av död ved och andra åtgärder som kan påskynda utvecklingen mot en ädellövskog med naturskogskaraktär.
- Betesfredning i mindre områden för att gynna trädföryngring och få fram arvtagare till värdefulla träd.
- Friställning av värdefulla träd, t.ex. vidkroniga och spärrgreniga ädellövträd.
- Gynna föryngring av andra trädslag än bok, t.ex. ek och ask, för att förhindra att bok tar över fullständigt.
- Se skötselplan för fler restaureringsåtgärder.

Löpande skötsel

- Se skötselplan för skötselåtgärder.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- ArtDatabanken 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artdatabankens Artfaktablad (1992–2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Länsstyrelsen i Kristianstads län. 1996. *Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer*. Fälths tryckeri, Värnamo.
- Löfroth M. (ed.) 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Naturvårdskonsult Gerell 2011. *Inventering av barbastell i Skåne 2007–2009*. Länsstyrelsen i Skåne.
- Naturvårdsverket 2006. *Åtgärdsprogram för bevarande av sex hotade bokskogsarter*. Naturvårdsverket, Stockholm.
- Naturvårdsverket 2015. *Åtgärdsprogram för barbastell 2015–2019*. Naturvårdsverket, Stockholm.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. *Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål*. Lund
- SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Skogsstyrelsen, *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen. 2000.
- Sveriges geologiska undersökning. 2016. Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Planförfattare: Kristian Nilsson

Senast reviderad 2018-11-14 av Alexander Regnér

Bilaga 1. Natura 2000-området Maltesholm, SE0420202 med naturtyper

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

9080 – Lövsumpskogar av fennoskandisk typ

9130 – Bokskog av *Asperulo-Fagentum*-typ

Icke-naturtyper

902 – Granskog (>70% gran)

910 – Hygge (avverkat för högst 10–15 år sedan, högst 3–5 m höga träd)

6915 – Fuktäng

6920 – Bebyggd mark

6950 – Väg

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med "gamla träd" avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B1, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Kärlväxter	Hålnunneört	<i>Corydalis cava</i>	NT
	Naverlönn	<i>Acer campestre</i>	CR
	Grådådra	<i>Alyssum alyssoides</i>	VU
	Månviol	<i>Lunaria rediviva</i>	NT
	Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
	Skogsveronika	<i>Veronica montana</i>	VU
	Nästrot	<i>Neottia nidus-avis</i>	F
Lavar	Orangepudrad klotterlav	<i>Alyxoria ochrocheila</i>	NT
	Gammelekslav	<i>Lecanographa amylacea</i>	VU
	Stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	NT
	Bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	NT
	Blyertslav	<i>Buellia violaceofusca</i>	NT
	Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
	Rosa lundlav	<i>Bacidia rosella</i>	VU
	Skuggoranglav	<i>Caloplaca lucifuga</i>	NT
Svampar	Gransotdyna	<i>Camarops tubulina</i>	NT
	Långgömning	<i>Bombardia bombardia</i>	NT
	Flockig puderskivling	<i>Cystolepiota adulterina</i>	VU
	Saffransspindling	<i>Cortinarius olearioides</i>	NT
	Cinnoberspindling	<i>Cortinarius cinnabarinus</i>	NT
	Oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT
	Gulprickig vaxskivling	<i>Hygrophorus chrysodon</i>	NT
	Bokvaxskivling	<i>Hygrophorus mesotephrus</i>	NT
	Rödfotad nagelskivling	<i>Gymnopus erythropus</i>	NT
	Bronssopp	<i>Butyriboletus appendiculatus</i>	NT
	Dystersopp	<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	NT
	Grå kantarell	<i>Craterellus cinereus</i>	NT
	Korallticka	<i>Grifola frondosa</i>	NT
	Rosenporing	<i>Ceriporia excelsa</i>	NT
	Sydlig sotticka	<i>Ischnoderma resinosum</i>	VU
	Grenticka	<i>Polyporus umbellatus</i>	NT
	Brandticka	<i>Pycnoporellus fulgens</i>	NT
	Skinntagging	<i>Dentipellis fragilis</i>	NT
	Koralltaggsvamp	<i>Hericium coralloides</i>	NT
	Skarp rökriska	<i>Lactarius acris</i>	NT
	Rödbandsriska	<i>Lactarius rubrocinctus</i>	NT
	Kortfotkremla	<i>Russula curtipes</i>	NT
	Solkremla	<i>Russula solaris</i>	NT
	Lundkrämskinn	<i>Gloeohyphnium analogum</i>	VU

Skalbaggar	Gråbandad trägnagare	<i>Hemicoelus costatus</i>	NT
		<i>Erotides cosnardi</i>	VU
		<i>Cryptophagus intermedius</i>	NT
	Mindre lungörtsvivel	<i>Mogulones pallidicornis</i>	NT
		<i>Stereocorynes truncorum</i>	VU
	Röd ögonknäppare	<i>Denticollis rubens</i>	EN, ÅGP
		<i>Abraeus granulum</i>	NT
		<i>Aeletes atomarius</i>	NT
		<i>Plegaderus dissectus</i>	NT
		<i>Notothecta confusa</i>	NT
		<i>Plectophloeus nubigena</i>	NT
		<i>Neuraphes plicicollis</i>	NT
		<i>Microscydmus nanus</i>	NT
	Kolsvart brunbagge	<i>Melandrya barbata</i>	EN
	Fyrfläckad vedsvampbagge	<i>Mycetophagus quadriguttatus</i>	NT
		<i>Synchita variegata</i>	NT
	Lamellsnäcka	<i>Spermodea lamellata</i>	NT
Snäckor	Bukspolsnäcka	<i>Macrogastra ventricosa</i>	VU
	Östspolsnäcka	<i>Bulgarica cana</i>	NT
	Vinbergssnäcka	<i>Helix pomatia</i>	B5
Däggdjur	Barbastell	<i>Barbastella barbastellus</i>	B2, ÅGP, F

Bevarandeplanen för Maltesholm

Syftet med Natura 2000-området Maltesholm i Kristianstad kommun är att bevara den värdefulla ädellövkogen med lång kontinuitet, gamla och grova träd och en hög andel död ved. I området finner man en rik flora och fauna med bl.a. flera rödlistade lavar och skalbaggsarter.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane